

فصل ۵

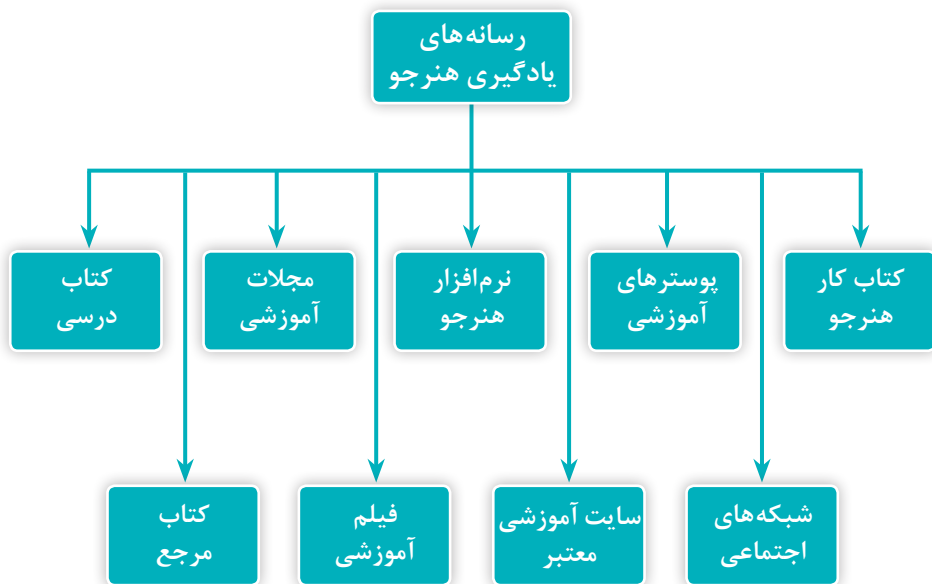
مراکز، رسانه‌ها، مواد و منابع یادگیری،
ارزشیابی و صلاحیت حرفه‌ای هنرآموز

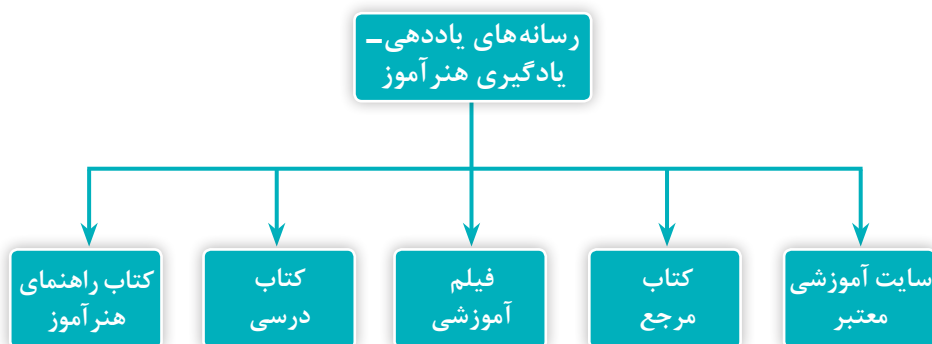
مراکز، رسانه‌ها، مواد و منابع یادگیری

مراکز یادگیری

کلاس درس، فضای کارگاه اختصاصی، مراکز بهداشتی و درمانی، مراکز آموزش پیش از دبستان، سالن ورزشی و فضای باز حیاط، محیط‌های کار واقعی، نمایشگاه‌های تخصصی مرتبط، بازدید علمی از مراکز تخصصی مرتبط

رسانه‌های یادگیری

منابع یادگیری

- کتاب آموزشی منبع
- کتاب مرجع
- مجموعه دستورالعمل‌ها، آئین‌نامه‌ها و مقررات آموزش و پرورش و سازمان بهزیستی در ارتباط با آموزش و پرورش پیش از دبستان
- جداول رشد کودک
- استانداردهای تحلیل و ارزشیابی حرفه

مواد یادگیری

- بازی‌های آموزشی
- وسایل آموزشی
- ماکت آموزشی
- ابزار و تجهیزات سرمایه‌ای و نیمه سرمایه‌ای
- مواد مصرفی

ارزشیابی پیشرفت تحصیلی

ارزشیابی باید واجد حداقل روایی (یعنی اندازه‌گیری باید استاندارد عملکرد حرفه‌ای انتخاب شده را اندازه‌گیری کند) و پایایی باشد (یعنی بتواند این استانداردها را به صورت یکنواخت و ناوابسته به یک مکان و یا دستگاه خاص ارزشیابی کند). اگر ابزار ارزشیابی در سطح منطقه درست می‌شود - براساس استانداردهای محلی و یا ملی و یا بانک سؤالات امتحان - و نتایج نیز دارای اعتبار وسیع باشند. ضروری است

کارشناسان مراکز ملی سنجش و هنرآموزان منطقه، آموزش‌های کافی در زمینه مدیریت و طراحی ارزشیابی را دیده باشند. اگر ابزارهای ارزشیابی استاندارد شده به صورت متمرکز تدوین شوند، لازم است این کار توسط متخصصان ارزشیابی و با کمک افرادی که استانداردهای حرفه را تدوین کرده‌اند صورت پذیرد. خطا در مقدار روایی و اعتبار آزمون‌های ملی دارای اثرات منفی بسیاری خواهد بود.

اصول ارزشیابی پیشرفت تحصیلی در آموزش‌های فنی و حرفه‌ای

۱. تنوع ابزارها و روش‌ها در بهره‌گیری از شایستگی‌ها در موقعیت

- ابزارها و روش جهت سنجش پیشرفت تحصیلی و شایستگی‌های حرفه‌ای و عمومی متنوع خواهد بود.

- ملاک کسب شایستگی‌های حرفه‌ای استاندارد ارزشیابی حرفه مبتنی بر استاندارد عملکرد حرفه تکلیف‌کاری

۲. شواهد کافی و متنوع برای قضاوت

- ارزشیابی به صورت مستمر و عملکردی مبتنی بر عمل خواهد بود. ملاک گذر از دوره کسب استاندارد شایستگی حرفه‌ای و عمومی کسب مدرک براساس صلاحیت خواهد بود.

۳. ارزشیابی متنوع و مستمر با توجه به یادگیری هر یک از هنرجویان

- استفاده از واقعیت‌های دنیای کار و تجربه ارزشیابی حرفه به ارزشیابی گروه کاری و ارزشیابی.

۴. خود آگاهی و خود ارزیابی در دستیابی به سطوح شایستگی بالاتر

- در ارزشیابی شایستگی عمومی و حرفه ۱۰ الی ۲۰ درصد قضاوت توسط هنرجوان انجام خواهد پذیرفت. تکالیف کاری همراه با سطح‌بندی شایستگی‌های حرفه‌ای و عمومی.

۵. عدم استفاده از شرایط اضطراب آور

- شرایط ارزشیابی مبتنی بر شرایط ذکر شده در استاندارد ارزشیابی باشد.
- منصفانه باشد

۶. مشارکت سایر دانش آموزان و والدین در سنجش (ارزیابی هم‌تا)^۱

- استفاده از گروه دانش آموزان برای سنجش قضاوتی در فرآیندهای ساخت، طراحی، تعمیر، نصب، تحلیل، اپراتوری.

۷. حفظ نقش مدرسه و معلم در ارزشیابی

۱- ارزیابی‌های هم‌تا که بیشتر در حوزه آموزش هنر تحت عنوان ژورنال انجام می‌شود از این نوع است. به طور کلی در آن دسته از ارزیابی‌هایی که احساس معیار ارزیابی است، برای حفظ روایی به صورت ارزیابی هم‌تا انجام می‌شود.

- ارزشیابی نهایی گروه کاری توسط تیمی از هنرآموز انجام می شود.

۸ نتیجه محور و فرآیند محوری

- استاندارد عملکرد تکالیف کاری به عنوان نتیجه فرآیند یاددهی - یادگیری تلقی می شود. برخی از نتایج باید در دنیای کار (کارآموزی) ارزشیابی شوند.

- به کارگیری ارزشیابی فرآیند محور در کسب شایستگی ها

۹ کارگروهی و حل مسئله

- اجرای فرآیند ارزشیابی در بستر کارگروهی و موقعیت های جدید جهت حل مسئله در زندگی.

۱۰ ارزشیابی به عنوان بخش جدایی ناپذیر از فرآیند یاددهی - یادگیری

- ارزشیابی پیشرفت تحصیلی قبل از ارزشیابی مبتنی بر استاندارد عملکرد اتفاق خواهد افتاد.

۱۱ تکالیف عملکردی در سنجش

- ارزشیابی و سنجش مبتنی بر واقعیات و شرایط موجود در استاندارد ارزشیابی حرفه خواهد بود.

۱۲ کسب کلیه شایستگی ها جهت اخذ صلاحیت

- زمانی که یک هنرجو شایسته دریافت مدرک صلاحیت حرفه ای می گردد که در تمامی پودمان ها گواهینامه شایستگی دریافت کرده باشد. و در پودمان زمانی گواهینامه شایستگی دریافت می کند که در تمامی کارها، شایستگی انجام کار را با توجه به استاندارد عملکرد داشته باشد.

روش های سنجش و ارزشیابی با توجه به زمان

در آموزش های فنی و حرفه ای

■ **سنجش آغازین:** برای ارزیابی ورودی تعیین صلاحیت حرفه ای انجام می شود.

■ **سنجش تکوینی:** برای اصلاح یادگیری صورت می گیرد.

■ **سنجش تشخیصی:** برای شروع آموزش که معمولاً در محیط آموزش انجام می گیرد.

■ **سنجش تراکمی:** در انتهای تکالیف کاری و پودمان ها و سطوح صلاحیت حرفه ای انجام می گیرد.

■ **سنجش تکمیلی:** برای کارآموزی و کارورزی و عملیات میدانی انجام می شود. در نظام صلاحیت های حرفه ای با توجه به نوع حرفه و سطح صلاحیت حرفه ای و نوع نظام یادگیری (مادام العمر و ...) از روش های مختلف زمانی استفاده می شود. البته سنجش تراکمی برای اندازه گیری سطح شایستگی و تسلط در هر کار و حرفه مورد توجه ویژه ای قرار می گیرد.

ابزارهای سنجش شایستگی

- **آزمون (شفاهی، کتبی):** شامل صحیح - غلط، جورکردنی، چندگزینه‌ای، تشریحی، کوتاه‌پاسخ و ... این آزمون‌ها برای حوزه شناختی متناسب با سطح شایستگی مورد انتظار انتخاب می‌شوند.
- **سنجش عملکردی:** شامل کتبی عملکردی، سنجش شناسایی، شبیه‌سازی شده، نمونه کار، پروژه‌های طولانی مدت، سنجش ۳۶۰ درجه‌ای و ...
- **سنجش مشاهده‌ای:** شامل سنجش بر اساس فهرست واری، مقیاس‌های درجه بندی، واقع‌نگاری و ...
- **سنجش عاطفی:** شامل پرسش‌نامه، تفکیک معنایی، سنجش نگرش با مقیاس لیکرت، مصاحبه
- **سنجش تکمیلی:** مصاحبه با کارفرما، مشاهده در حین کار، سنجش پیرو و ... این نوع سنجش برای اطمینان از شایستگی مورد نظر در محیط کار واقعی استفاده می‌شود. (در کارآموزی و کارورزی مورد استفاده قرار می‌گیرد)
- **سنجش همه‌جانبه (ترکیبی):** شامل کارپوشه، ۳۶۰ درجه‌ای و ... این نوع سنجش‌ها برای سنجش کلی حوزه‌های یادگیری استفاده می‌شود.

مقیاس بندی و نمره‌دهی شایستگی

ارزشیابی پیشرفت تحصیلی در نظام جدید آموزشی دوره دوم متوسطه مبتنی بر شایستگی است. هدف نهایی ارزشیابی مبتنی بر شایستگی، یادگیری و کسب توانایی انجام کار در شغل و حرفه است. هر درس از یک یا چند واحدهای یادگیری (تکالیف کاری) تشکیل شده است که هنرجویان در فرآیند یادگیری بایستی در انجام آن‌ها شایستگی لازم را کسب نمایند. حداکثر نمره هر واحد یادگیری ۴ نمره دارد و نمره‌دهی آن شامل دو بخش ارزشیابی فرآیندی یا مستمر (۱ نمره) و نتیجه‌ای یا پایانی (۳ نمره) است. هنرجویان برای کسب شایستگی در واحد یادگیری بایستی حداقل نمره ۲ را از ارزشیابی پایانی کسب نمایند تا در آن واحد یادگیری شایستگی لازم را کسب نمایند. حداقل یک بار امکان جبران برای کسب شایستگی واحدهای یادگیری برای هنرجویان وجود دارد. نمره هر درس از میانگین نمرات واحدهای یادگیری تشکیل می‌گردد.

در ارزشیابی مستمر هنرآموزان گرامی می‌توانند بر اساس ارزشیابی مراحل انجام کار در کتاب درسی و با توجه به فرآیند یاددهی - یادگیری نمره‌دهی نمایند. ارزشیابی پایانی بر اساس نمون برگ بیان شده در کتاب درسی انجام می‌شود. در سنجش واحد یادگیری شایستگی فنی، غیر فنی، ایمنی و بهداشت و توجهات

زیست‌محیطی توأمان مورد سنجش قرار می‌گیرند. نمره هر واحد یادگیری نیز از میانگین نمرات مراحل کار، شایستگی‌های غیر فنی و ایمنی و بهداشت حاصل می‌گردد. هنرآموزان محترم می‌توانند تا ۱۰ درصد نمره از ارزشیابی مستمر را به خود ارزیابی توسط هنرجویان اختصاص دهند.

نمون برگ‌های ارزشیابی شایستگی واحدهای یادگیری

درس مراقبت از سلامت کودک شامل ۵ واحد یادگیری است که در صفحات بعدی نمون برگ‌های ارزشیابی شایستگی هر یک از واحدهای یادگیری به ترتیب فصول کتاب آورده شده است.

ارزشیابی شایستگی توسعه شاخص‌های رشد جسمی - حرکتی

شرح کار:

- ۱- تهیه فهرستی از جدول رشد برای تعیین شاخص‌های رشد جسمی - حرکتی (عضلات بزرگ، عضلات کوچک، ...)
 - ۲- طراحی و اجرای یک فعالیت برای پرورش مهارت‌های حرکتی عضلات بزرگ از طریق حرکات ورزشی و جسمانی
 - ۳- طراحی و اجرای یک فعالیت برای پرورش مهارت‌های حرکتی عضلات کوچک از طریق نقاشی، دوخت و دوز، خمیربازی و ...
 - ۴- طراحی و اجرای یک فعالیت برای پرورش مهارت‌های هماهنگی عضلات از طریق نخ کردن مهره‌ها و باز و بسته کردن بندها، پرتاب کردن توپ و ...
 - ۵- طراحی و اجرای یک فعالیت برای پرورش مهارت‌های حرکتی حفظ تعادل از طریق لی‌لی کردن، ایستادن روی یک پا و ...
- طراحی هر فعالیت با توجه به موارد زیر انجام شود:
- ۱- نام فعالیت، ۲- نوع فعالیت، ۳- هدف فعالیت، ۴- مکان فعالیت، ۵- زمان فعالیت، ۶- وسیله و ابزار مورد نیاز، ۷- سن کودکان، ۸- تعداد کودکان، ۹- تعداد مربی و کمک مربی، ۱۰- روش کار

استاندارد عملکرد:

توسعه شاخص‌های رشد جسمی - حرکتی با استفاده از حرکات جسمانی، تمرینات ورزشی، فعالیت‌های هنری، انجام بازی‌ها و استفاده از اسباب بازی‌ها مطابق با دستورالعمل‌ها و آیین‌نامه‌های آموزش و پرورش پیش از دبستان و سازمان بهزیستی

شاخص‌ها:

- تعیین شاخص‌های رشد جسمی - حرکتی (عضلات بزرگ، عضلات کوچک، ...)
- پرورش مهارت‌های حرکتی عضلات بزرگ (حرکات ورزشی و بازی)
- پرورش مهارت‌های حرکتی عضلات کوچک (فعالیت‌های هنری، ورزشی و بازی)
- پرورش مهارت‌های هماهنگی عضلات (بازی‌های جسمانی)
- پرورش مهارت‌های حرکتی حفظ تعادل (انجام حرکات تعادلی)

شرایط انجام کار و ابزار و تجهیزات: طراحی و انجام فعالیت‌های آموزشی جهت توسعه شاخص‌های رشد جسمی - حرکتی با توجه به شرایط زیر انجام می‌شود.

مکان: مرکز آزمون (کارگاه فعالیت‌های هنری و خلاق) **زمان:** ۵۰ دقیقه (۱۰ دقیقه برای طراحی و اجرای فعالیت‌های هر یک از مراحل کار)

تجهیزات: سالن، تجهیزات ورزشی و کارگاهی متناسب با استانداردها

ابزار: وسایل ورزشی و اسباب‌بازی‌ها متناسب با استانداردهای بهزیستی و آموزش و پرورش پیش از دبستان

مواد مصرفی: مواد لازم در فعالیت‌های هنری (مقوا، نوارهای رنگی، چسب، قیچی مخصوص، رنگ‌های نقاشی مواد و ماژیک‌های رنگی و ...) و لوازم التحریر

استاندارد و سایر شرایط: استفاده از آیین‌نامه‌ها و منابع علمی آموزش و پرورش و جداول رشد

معیار شایستگی:

ردیف	مرحله کار	حداقل نمره قبولی از ۳	نمره هنرجو
۱	تعیین شاخص‌های رشد جسمی - حرکتی	۱	
۲	پرورش مهارت‌های حرکتی عضلات بزرگ	۱	
۳	پرورش مهارت‌های حرکتی عضلات کوچک	۱	
۴	پرورش مهارت‌های هماهنگی عضلات	۲	
۵	پرورش مهارت‌های حرکتی حفظ تعادل	۲	
	<p>شایستگی‌های غیرفنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش:</p> <p>شایستگی‌های غیرفنی: مدیریت مواد و تجهیزات، مسئولیت‌پذیری، انتخاب و به‌کارگیری فناوری ایمنی: استفاده از روپوش کار و رعایت نکات ایمنی در انجام فعالیت‌های جسمی - حرکتی بهداشت: رعایت نکات بهداشتی در اجرای فعالیت‌ها</p> <p>توجهات زیست محیطی: رعایت بهداشت محیط در هنگام اجرای فعالیت‌های ورزشی و هنری و حرکات بدنی و به حداقل رساندن دورریزها در محیط زیست و جمع‌آوری صحیح آنها</p> <p>نگرش: مسئولیت‌پذیری در انجام فعالیت‌های آموزشی مراحل کاری</p>		۲
	میانگین نمرات		*

* حداقل میانگین نمرات هنرجو برای قبولی و کسب شایستگی، ۲ می‌باشد.

ارزشیابی شایستگی نظارت بر بهداشت فردی کودک

شرح کار:

- ۱- طراحی فعالیتی برای کنترل بهداشت فردی (مو، پوست، و ...)
- ۲- پایش رشد کودک و رسم آن در نمودار و تفسیر آن
- ۳- بررسی محتوای پرونده سلامت کودک (اطلاعات عمومی کودک، ارزیابی رشد کودک، ثبت نتایج غربالگری سالانه، ثبت نتایج بررسی دوره‌ای کودک، ثبت و پیگیری نتایج ارجعات کودک و ...)
- طراحی هر فعالیت با توجه به موارد زیر انجام شود:
- ۱- نام فعالیت، ۲- نوع فعالیت، ۳- هدف فعالیت، ۴- مکان فعالیت، ۵- زمان فعالیت، ۶- وسیله و ابزار مورد نیاز، ۷- سن کودکان، ۸- تعداد کودکان، ۹- تعداد مربی و کمک مربی، ۱۰- روش کار

استاندارد عملکرد:

نظارت بر بهداشت فردی و بررسی پرونده سلامت کودک مطابق با آئین‌نامه‌های بهداشتی وزارت بهداشت و دستورالعمل‌های سازمان بهزیستی

شاخص‌ها:

- کنترل بر بهداشت فردی (بهداشت فردی، بهداشت وسایل)
پایش رشد کودک (اندازه‌گیری قد و وزن و محیط بدن)
بررسی پرونده سلامت کودک (اطلاعات عمومی کودک، ارزیابی رشد کودک، ثبت نتایج غربالگری سالانه و ...)

شرایط انجام کار و ابزار و تجهیزات: کنترل بهداشت فردی کودک با توجه به شرایط زیر انجام می‌شود.

مکان: مرکز آزمون (کارگاه فعالیت‌های بهداشتی)

زمان: ۶۰ دقیقه (۲۰ دقیقه برای انجام فعالیت‌های هر یک از مراحل کاری)

مواد و تجهیزات و ابزار: نمونه پرونده سلامت کودک، کارت پایش رشد، ماکت کودک و بزرگسال، نمونه جداول رشد، لوازم التحریر، پوستر، مولاژهای بدن انسان

استاندارد و سایر شرایط: منابع علمی و آموزشی آئین‌نامه‌های بهداشتی وزارت بهداشت و دستورالعمل‌های سازمان بهزیستی

معیار شایستگی:

ردیف	مرحله کار	حداقل نمره قبولی از ۳	نمره هنرجو
۱	کنترل بهداشت فردی	۲	
۲	پایش رشد کودک	۲	
۴	بررسی پرونده سلامت کودک در مراکز پیش از دبستان	۱	
	شایستگی‌های غیرفنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست‌محیطی و نگرش: شایستگی‌های غیرفنی: مسئولیت‌پذیری، یادگیری و داشتن درک درست از سیستم سازمانی ایمنی: استفاده از روپوش کار و رعایت نکات ایمنی در استفاده از وسایل در انجام فعالیت‌های عملی بهداشت: رعایت بهداشت فردی در انجام فعالیت‌ها توجهات زیست‌محیطی: آلوده نکردن محیط به حداقل رساندن دورریزها و جمع‌آوری صحیح آنها نگرش: تعهد و اهمیت دادن به بهداشت فردی	۲	
	میانگین نمرات		*

* حداقل میانگین نمرات هنرجو برای قبولی و کسب شایستگی، ۲ می‌باشد.

ارزشیابی شایستگی کنترل بیماری های شایع کودکان

شرح کار:

- ۱- تهیه فهرستی از انواع عوامل بیماری‌زا (ویروسی، باکتریایی، انگلی و...)، بیماری‌های شایع کودکان با توجه به علائم، راه‌های انتقال و پیشگیری از آنها مطابق با منابع علمی معتبر وزارت بهداشت و درمان
 - ۲- انجام عملی مراقبت از یک کودک بیمار (نحوه جداسازی، مراقبت و بهداشت، تغذیه کودک بیمار، کنترل علائم حیاتی، تعیین نشانه‌های بیماری، اقدامات لازم براساس نشانه‌های مشاهده شده در کودک بیمار)
 - ۳- ارائه نمونه گزارش از وضعیت بیماری کودک (ارائه نمونه گزارش از وضعیت کودک بیمار و نحوه ارجاع آن به مسئولین مرکز و والدین کودک)
- الگوی تهیه گزارش از وضعیت کودک بیمار:**
- ۱- مشخصات کودک، ۲- علائم مشاهده شده، ۳- اقدامات انجام شده (مراقبت‌های بهداشتی، تغذیه، اطلاع‌رسانی مسئولین)، ۴- زمان اقدامات، ۵- وضعیت کودک هنگام ارجاع

استاندارد عملکرد:

کنترل بیماری‌های شایع در کودکان از طریق برنامه‌های کنترلی و پیشگیری در مراکز پیش از دبستان، بر اساس استانداردهای بهداشتی مطابق با آیین‌نامه‌های بهداشتی مهدهای کودک و وزارت بهداشت و سازمان بهزیستی

شاخص‌ها:

- پیشگیری از بیماری‌های شایع در کودکان (عوامل بیماری‌زا، راه‌های انتقال و راه‌های پیشگیری از آنها)
- مراقبت از کودک بیمار (جداسازی، روش‌های مراقبت از کودک بیمار)
- تهیه گزارش وضعیت بیماری کودک (تهیه گزارش از انواع بیماری‌ها و نحوه ارجاع)

شرایط انجام کار و ابزار و تجهیزات: کنترل بیماری‌های شایع کودکان با توجه به شرایط زیر انجام می‌شود.

مکان: مرکز آزمون (کارگاه فعالیت‌های بهداشتی)

زمان: ۶۰ دقیقه (۲۰ دقیقه برای انجام فعالیت‌های هر یک از مراحل کاری)

مواد و تجهیزات و ابزار: لوازم التحریر، پوستر، ماکت کودک، وسایل اندازه‌گیری علائم حیاتی

استاندارد و سایر شرایط: منابع علمی و آموزشی، آئین‌نامه‌های بهداشتی وزارت بهداشت و دستورالعمل‌های سازمان بهزیستی

معیار شایستگی:

نمره هنرجو	حداقل نمره قبولی از ۳	مرحله کار	ردیف
	۲	پیشگیری از بیماری‌های شایع در کودکان	۱
	۱	مراقبت از کودک بیمار	۲
	۲	تهیه گزارش از وضعیت بیماری کودک	۳
	۲	شایستگی‌های غیرفنی: مسئولیت‌پذیری و یادگیری ایمنی: استفاده از روپوش کار بهداشت: رعایت بهداشت فردی در پیشگیری از بیماری‌ها توجهات زیست‌محیطی: آلوده نکردن محیط و به حداقل رساندن دورریزها نگرش: تعهد و صداقت	
*		میانگین نمرات	

* حداقل میانگین نمرات هنرجو برای قبولی و کسب شایستگی، ۲ می‌باشد.

ارزشیابی شایستگی نظارت بر تغذیه سالم کودک

شرح کار:

- ۱- طراحی یک برنامه غذایی (روزانه، هفتگی) برای کودکان با توجه به گروه‌های سنی (استفاده از گروه‌های غذایی، تنوع، تعادل، شرایط اقلیمی و بومی، قابل دسترس بودن مواد غذایی)
 - ۲- تهیه گزارش وضعیت بهداشتی مواد غذایی از مرکز پیش از دبستان از طریق انجام بازدید یا مشاهده فیلم یا تصاویر مرتبط مطابق با آئین‌نامه‌ها و مقررات بهداشتی مهدکودک‌ها
 - ۳- تهیه گزارش وضعیت بهداشتی طبخ مواد غذایی از مرکز پیش از دبستان از طریق انجام بازدید یا مشاهده فیلم یا تصاویر مرتبط مطابق با آئین‌نامه‌ها و مقررات بهداشتی مهدکودک‌ها
- الگوی تهیه گزارش از وضعیت بهداشتی مواد غذایی:**

- ۱- مشخصات موضوع قابل مشاهده، ۲- موارد مشاهده شده، ۳- اقدامات انجام شده (مراقبت‌های بهداشتی مواد غذایی، اطلاع‌رسانی مسئولین)، ۴- گزارش مطابق آئین‌نامه‌های مربوط به موضوع قابل مشاهده

استاندارد عملکرد:

نظارت بر تغذیه سالم کودک براساس استانداردهای بهداشتی تهیه، آماده‌سازی، طبخ و توزیع و مصرف مواد غذایی مطابق آئین‌نامه‌های بهداشتی وزارت بهداشت و سازمان بهداشتی

شاخص‌ها:

- تهیه و کنترل برنامه غذایی کودکان (روزانه، هفتگی، ماهانه، گروه‌های غذایی)
- کنترل بهداشت مواد غذایی (مواد غذایی سالم و ناسالم، روش‌های نگهداری)
- نظارت بر طبخ بهداشتی مواد غذایی کودکان (تهیه، آماده‌سازی، طبخ، توزیع و مصرف)، گزارش نارسائی‌ها

شرایط انجام کار و ابزار و تجهیزات: نظارت بر تغذیه سالم کودک با توجه به شرایط زیر انجام می‌شود.

مکان: مرکز آزمون (کارگاه فعالیت‌های بهداشتی یا در صورت امکان مراکز پیش از دبستان)

زمان: ۶۰ دقیقه (۲۰ دقیقه برای انجام فعالیت‌های هر یک از مراحل کاری)

مواد و تجهیزات و ابزار: لوازم التحریر، پوستر، آئین‌نامه‌های بهداشتی مهدکودک‌ها

استاندارد و سایر شرایط: منابع علمی و آموزشی آموزش و پرورش، آئین‌نامه‌های بهداشتی وزارت بهداشت و دستورالعمل‌های سازمان بهداشتی

معیار شایستگی:

ردیف	مرحله کار	حداقل نمره قبولی از ۳	نمره هنرجو
۱	تهیه و کنترل برنامه غذایی کودکان	۱	
۲	کنترل بهداشتی مواد غذایی	۲	
۳	نظارت بر طبخ بهداشتی مواد غذایی کودکان با همکاری مدیر	۲	
	<p>شایستگی‌های غیرفنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست‌محیطی و نگرش:</p> <p>شایستگی‌های غیرفنی: مسئولیت‌پذیری و یادگیری</p> <p>ایمنی: رعایت نکات ایمنی در هنگام تهیه و طبخ مواد غذایی و آموزش نکات ایمنی در هنگام غذا خوردن به کودک</p> <p>بهداشت: رعایت موارد بهداشتی در آماده‌سازی تغذیه کودک</p> <p>توجهات زیست‌محیطی: آلوده نکردن محیط، به حداقل رساندن دورریزهای مواد غذایی و جمع‌آوری زباله‌ها به طریق بهداشتی در محیط مهد کودک</p> <p>نگرش: اهمیت دادن به تغذیه سالم و تغییر الگوی غذایی نامناسب کودکان</p>		۲
	میانگین نمرات		*

* حداقل میانگین نمرات هنرجو برای قبولی و کسب شایستگی، ۲ می‌باشد.

ارزشیابی شایستگی انجام کمک‌های اولیه به هنگام بروز حوادث و سوانح

شرح کار:

ایجاد یک موقعیت شبیه‌سازی شده، مراحل زیر را انجام دهد:

- ۱- تعیین نوع آسیب‌دیدگی (شکستگی، دررفتگی، مسمومیت، خفگی، خونریزی، سوختگی)
- ۲- تهیه وسایل مورد نیاز با توجه به نوع حادثه و نیاز مصدوم (دماسنج، فشارسنج، مواد ضد عفونی کننده، باند، گاز استریل، آتل و ...)
- ۳- ارزیابی وخامت حال مصدوم (تریاز) (اندازه‌گیری علائم حیاتی، تعیین فشارخون، نبض، تنفس، درجه حرارت، سطح هوشیاری)
- ۴- انجام کمک‌های اولیه متناسب با نوع حادثه و موقعیت مصدوم (پانسمن، آتل، احیای قلبی و تنفسی، جلوگیری از خونریزی و مسمومیت، ...)
- ۵- حمل و انتقال مصدوم (انتخاب روش درست حمل، ارائه گزارش از موقعیت مصدوم، تماس با اورژانس و انتقال به مراکز درمانی)

استاندارد عملکرد:

انجام کمک‌های اولیه به هنگام بروز حوادث از طریق تعیین نوع آسیب‌دیدگی، تهیه وسایل مورد نیاز، ارزیابی وخامت حال مددجو، انجام اقدامات مورد نیاز و انتقال صحیح او به مراکز درمانی براساس دستورالعمل‌های وزارت بهداشت

شاخص‌ها:

تعیین نوع آسیب‌دیدگی (شکستگی، دررفتگی، مسمومیت، خفگی، سوختگی، خونریزی)
تهیه وسایل مورد نیاز در کمک‌های اولیه (وسایل و مواد مورد نیاز)
ارزیابی و خامت حال مصدوم (تریاز) و گزارش دهی (علائم حیاتی، ارزیابی وخامت)
انجام کمک‌های اولیه (پانسمن، آتل، احیای قلبی و ...)
حمل و انتقال مصدوم (تعداد نفرات، استفاده صحیح از وسایل حمل و انتقال مصدوم)

شرایط انجام کار و ابزار و تجهیزات: کمک‌های اولیه به هنگام بروز حوادث با توجه به شرایط زیر انجام می‌شود.

مکان: مرکز آزمون (کارگاه فعالیت‌های بهداشتی)

زمان: ۷۵ دقیقه (۱۵ دقیقه برای انجام فعالیت‌های هریک از مراحل کاری)

مواد و تجهیزات و ابزار: وسایل اندازه‌گیری علائم حیاتی (فشارسنج، گوشی، تب سنج) / وسایل کمک‌های اولیه (گاز استریل، پنبه، باند، چسب زخم، مواد ضد عفونی کننده، چسب بانداژ، دستکش، قیچی، پنس، ظرف قلوهای، انواع آتل و ...) / وسایل حمل بیمار، برانکار، ماکت تنفس انجام کمک‌های اولیه، ماکت انسان (بزرگ و کودک)

استاندارد و سایر شرایط: منابع علمی و آموزشی آئین‌نامه‌های بهداشتی وزارت بهداشت

معیار شایستگی:

ردیف	مرحله کار	حداقل نمره قبولی از ۳	نمره هنرجو
۱	تعیین نوع آسیب‌دیدگی	۱	
۲	تهیه وسایل مورد نیاز در کمک‌های اولیه	۱	
۳	ارزیابی وخامت حال مصدوم	۲	
۴	انجام کمک‌های اولیه	۲	
۵	حمل و انتقال مصدوم	۱	
	شایستگی‌های غیرفنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش: شایستگی‌های غیرفنی: مدیریت زمان و یادگیری و انتخاب فناوری‌های مناسب ایمنی: استفاده از روپوش کار و استفاده از ابزار سالم و ایمن در انجام کمک‌های اولیه بهداشت: رعایت موارد بهداشتی در استفاده از وسایل و ابزار کمک‌های اولیه توجهات زیست محیطی: به حداقل رساندن صدمات زیست محیطی نگرش: اهمیت دادن به انجام صحیح کمک‌های اولیه در کوتاه‌ترین زمان		۲
	میانگین نمرات		*

* حداقل میانگین نمرات هنرجو برای قبولی و کسب شایستگی، ۲ می‌باشد.

صلاحیت‌های حرفه‌ای هنر آموزان رشته تربیت کودک

۱ مدرک تحصیلی: لیسانس و بالاتر

۲ رشته تحصیلی:

الف) بهداشت عمومی و پرستاری

ب) علوم تربیتی (با گرایش‌های آموزش و پرورش پیش از دبستان و دبستان، روانشناسی تربیتی، مشاوره و راهنمایی تحصیلی)

۳ مدرک حرفه‌ای:

گذراندن دوره‌های زیر:

الف) آموزش‌های بدو استخدام و ضمن خدمت

ب) آموزش‌های فناوری مرتبط با محتوای برنامه درسی رشته

ج) گذراندن یکی از دو دوره زیر:

۱- کارگاه‌های آموزشی مرتبط با مراکز دولتی و خصوصی

۲- دوره‌های عملی در مراکز آموزشی مرتبط

۴ تجربه کاری: حداقل ۳ سال فعالیت آموزشی

فصل ۶

استاندارد فضا

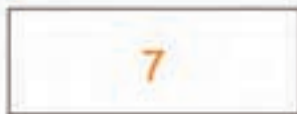
این درس در فضای کلاس، کارگاه تخصصی رشته (کارگاه فعالیت‌های هنری و کارگاه فعالیت‌های بهداشتی)، مراکز بهداشتی و درمانی، مراکز آموزش پیش از دبستان، سالن ورزشی و فضای باز در حیاط مرکز آموزشی ارائه می‌شود. در مورد استاندارد فضا و چیدمان تجهیزات آموزشی درس به استانداردهای تعیین شده رشته و سازمان نوسازی مدارس، می‌بایست توجه شود.

تجهیزات و وسایل کارگاه فعالیت‌های بهداشتی

- ۱ میز هنرآموز
- ۲ ویدئو پروژکتور
- ۳ میز کار هنرجو
- ۴ تخته و پرده نمایش متحرک
- ۵ ویتترین انواع مولاژ (بدن انسان)
- ۶ جعبه کمک‌های اولیه
- ۷ تخت ماکت
- ۸ ویتترین مخصوص آتل
- ۹ کتابخانه
- ۱۰ روشویی
- ۱۱ کمد هنر
- ۱۲ کپسول آتش نشانی
- ۱۳ ویتترین وسایل کمک‌های اولیه
- ۱۴ میز رایانه
- ۱۵ کمد وسایل صوتی و تصویری
- ۱۶ قد سنج و ترازو
- ۱۷ میز اندازه‌گیری قد و وزن کودک
- ۱۸ تخت ماکت کودک
- ۱۹ میز مخصوص متحرک (تراپلی)
- ۲۰ پنل متحرک
- ۲۱ کمد وسایل متفرقه
- ۲۲ برانکارد
- ۲۳ میز متحرک

60

90

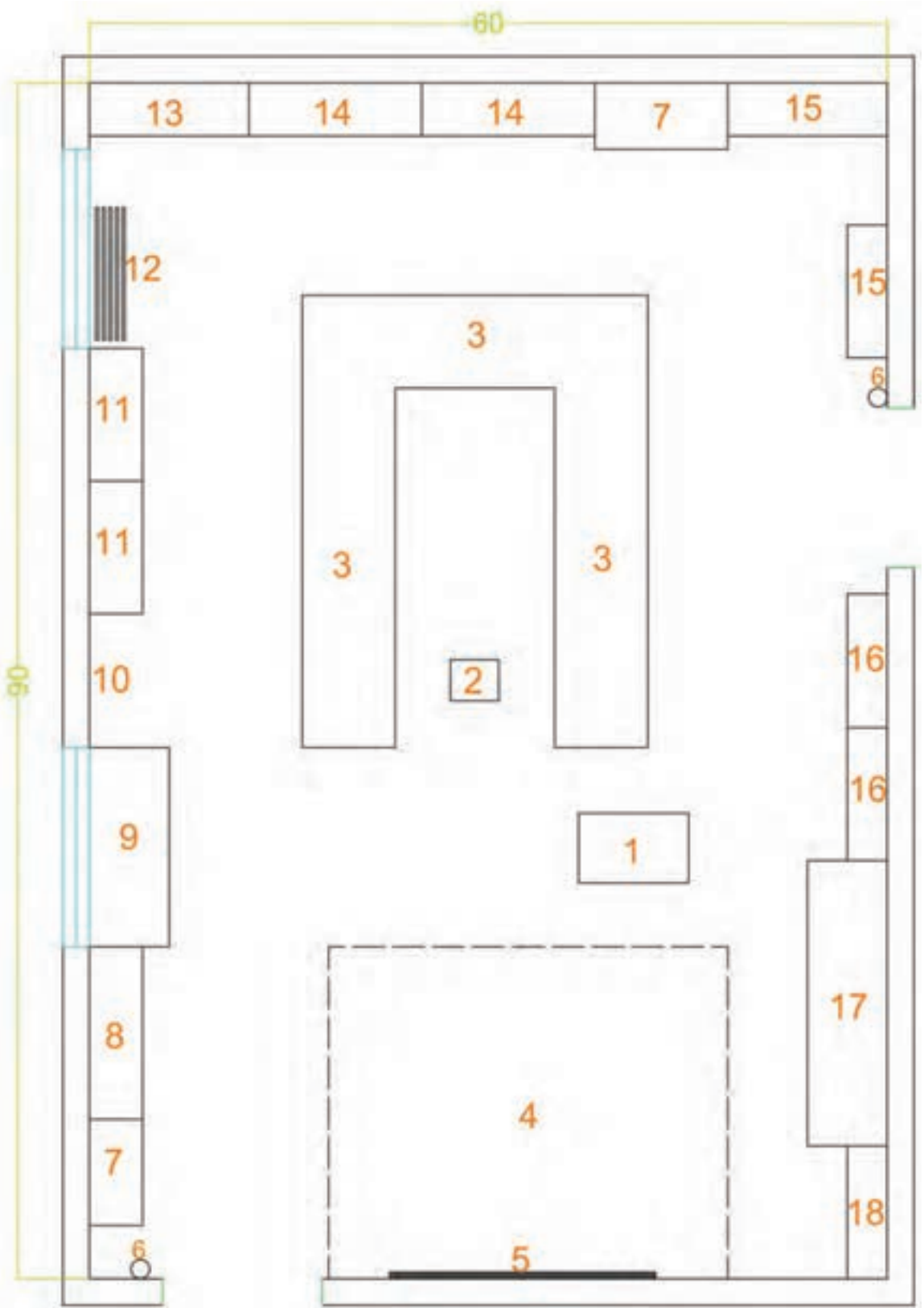

تجهیزات و وسایل کارگاه فعالیت‌های هنری و خلاق

- ۱ میز هنرآموز
- ۲ ویدئو پروژکتور
- ۳ میز کار هنرجو
- ۴ سکوی اجرای نمایش
- ۵ تخته و پرده نمایش متحرک
- ۶ کپسول آتش نشانی
- ۷ روشویی
- ۸ کمد کاردستی با وسایل دور ریختنی و بی مصرف
- ۹ میز کار متحرک
- ۱۰ آینه قدی
- ۱۱ تجهیزات نمایش
- ۱۲ پنل متحرک
- ۱۳ کتابخانه
- ۱۴ نمایشگاه کارهای دستی و خلاقانه
- ۱۵ کمد هنرجو
- ۱۶ کمد تجهیزات هنری
- ۱۷ میز رایانه
- ۱۸ کمد وسایل صوتی و تصویری

فصل ۷

ایمنی و بهداشت در کارگاه‌های تخصصی

هنرستان‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش به واسطه فعالیت‌های کارگاهی، با سایر مدارس عادی تفاوت‌هایی دارند که نیاز به توجه بیشتر عوامل اجرایی واحدهای آموزشی و مدیریت آموزش و پرورش دارد. امید است همکاران گرامی با احساس مسئولیت و تدبیر لازم همراه با هوشیاری کامل و کسب اطلاع از محیط کاری خود از بروز حوادث غیر مترقبه که منجر به خسارات جانی و مالی می‌گردد، با توجه به نکات زیر جلوگیری نمایند.

۱ آشنا نمودن عوامل اجرایی آموزشگاه با آئین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌ها و سایر مقررات و قوانین مربوط به وظایف آنان

۲ تذکر وظایف و تکالیف شرعی و اسلامی کارکنان در حفاظت از بیت‌المال و اتخاذ تدابیر لازم در حفظ و حراست اموال واحد آموزشی و جلوگیری از هرگونه اسراف، در خریده‌ها و مصرف مواد

۳ حفظ و نگهداشت ساختمان واحد آموزشی از نظر استحکام، مسایل ایمنی، تأسیسات، محوطه، ابزار، وسائل و غیره

۴ بازدید و کنترل پنجره‌ها، درب‌ها، فلکه‌ها، شبکه‌های روشنایی، حرارتی، آبرسانی، گازرسانی و سایر اموال و تأسیسات واحد تحت نظر در پایان ساعات اداری و حصول اطمینان از بسته بودن یا باز بودن و یا روشن و خاموش شدن آنها

۵ جلوگیری از ورود افراد ناشناس و جلوگیری از خروج غیرمجاز، اموال، اشیاء و مواد اولیه از قبیل لوازم و تجهیزات در ساعات اداری و غیر اداری از کارگاه

۶ خارج کردن وسایل اسقاط و فرسوده (استفاده بیشتر از آنها خطرناک می‌باشد) تأکید بر رعایت اصول ایمنی در کلیه بخش‌های هنرستان به‌ویژه کارگاه‌ها

۸ نظارت بر استفاده صحیح و حفاظت از وسایل تکثیر و واگذاری مسئولیت نگهداری آنها به یکی از کارکنان هنرستان. این‌گونه وسایل باید در اتاقی محفوظ و دور از دسترس عموم نگهداری شود.

۹ حفظ و حراست اموال و جهات ایمنی به‌خصوص در مواقع و ایام تعطیل و بررسی وضع درب‌های ورودی و خروجی و پنجره‌های ساختمان‌ها و صدور دستور لازم در جهت رفع نواقص آنها

۱۰ پیش‌بینی و جلوگیری از بروز آتش‌سوزی (سرکشی به وسایل نفت سوز و حرارتی پس از تعطیل کار روزانه)، سرقت و آسیب و خرابی و سایر حوادث در واحد ساختمانی یا شبکه‌های تأسیساتی و اموال و اثاثیه و کالاها، تجهیزات تحت نظر

۱۱ اطلاع فوری اتفاقات و حوادث غیرمترقبه نظیر آتش‌سوزی، دزدی، خرابی به مسئولان و انجام اقدامات احتیاطی اولیه

۱۲ ایجاد عوامل حفاظتی و ایمنی در کارگاه و آزمایشگاه و برنامه‌ریزی در جهت

آموزش اصول ایمنی و بهداشت

- ۱۳ تشکیل کمیته فنی و حفاظتی در کارگاه به منظور جلوگیری از بروز هرگونه خطر احتمالی
- ۱۴ پوشیدن لباس کار هنرآموزان و استادکاران و هنرجویان از نظر ایمنی و بهداشت در محیط کارگاه
- ۱۵ برقراری و حفظ نظم در کلاس درس و محیط‌های آموزش عملی (کارگاه‌ها، آزمایشگاه‌ها، مزارع، باغات، تأسیسات، اردوها، گردش‌های علمی و مؤسسات مورد بازدید)
- ۱۶ تهیه تابلو برای کلیه کلیدهای انبارها، ساختمان‌ها، تأسیسات در محل مناسب در انبار مرکزی
- ۱۷ بازدید از اشیاء، وسایل و اموال اعم از فنی، اداری، آموزشی و تأسیساتی و غیره و توصیه در حفظ و نگهداری آن به استفاده‌کنندگان
- ۱۸ نظارت بر انبار لوازم و میزان موجودی‌های کارگاه‌ها و نحوه خرید و مصرف مواد و نیز ترتیب تنظیم دفاتر اموال هنرستان طبق دستورالعمل‌های ابلاغی و به‌نحوی که دقیقاً متضمن اموال غیر استهلاکی هنرستان در هر زمان باشد.
- ۱۹ انجام سایر اموری که با رعایت قوانین، آئین نامه و دستورالعمل‌های مربوط در ارتباط کامل با نظم اداری و مالی آموزشگاه باشد.
- ۲۰ تهیه فرم شناسنامه برای تجهیزات مختلف کارگاهی و دستگاه‌های آزمایشگاهی و دیگر وسایل و ابزار کار و غیره

آیین‌نامه انضباطی

آگاهی هنرآموزان و هنرجویان از آیین‌نامه انضباطی کارگاه‌ها و رعایت آن، می‌تواند از بروز خسارات و آسیب‌های جبران‌ناپذیر جلوگیری نماید. مهمترین موارد عبارتند از:

- ۱ رعایت اخلاق، ادب و احترام و حسن رفتار، مشارکت در انجام فعالیت‌های کارگاهی
- ۲ رعایت مقررات آموزشی و تربیتی
- ۳ حضور به‌موقع در کارگاه و هماهنگی برای انجام فعالیت‌های آموزشی مربوطه
- ۴ نظارت و هماهنگی در رعایت بهداشت و نظافت فردی و پاکیزه نگه‌داشتن محیط کارگاه
- ۵ استفاده از کفش و لباس مناسب و متناسب با شئون اسلامی
- ۶ خودداری از به‌کاربردن وسایل تجملی و آرایشی (انگشتر، زنجیر، دستبند و غیره جهت ایمنی در کارگاه‌ها)

۷ الزام به پوشیدن لباس کار در کارگاه (رنگ لباس کار با نظر معاونت فنی می‌باشد)

۸ جبران خسارت وارده توسط هنرجو به وسایل یا دستگاه‌های کارگاه در صورت خسارت توسط هنرجو به هر وسیله یا هر دستگاهی، هنرجوی مربوطه مقصر شناخته شده و مخارج تعمیرات و یا خرید آن دستگاه به عهده وی خواهد بود و تا تهیه آن به تشخیص سرپرست کارگاه از انجام کار در کارگاه محروم خواهد شد.

۹ اتصال هرگونه وسیله برقی به شبکه برق توسط هنرجویان با رعایت اصول ایمنی و تحت نظر هنرآموز

۱۰ ممنوعیت استفاده از تلفن همراه (موبایل) طبق دستورالعمل آموزش و پرورش در محیط کارگاه

۱۱ حفظ خونسردی در صورت بروز هرگونه حادثه در کارگاه و رعایت موارد ایمنی لازم (در صورت ایجاد برق‌گرفتگی بلافاصله برق اصلی تابلو را قطع کنید و به مسئول مربوطه اطلاع دهید).

فصل ٨

جداول و ضمائم

هنرآموزان گرامی، با توجه به شایستگی‌های فنی و غیر فنی هر واحد یادگیری و چگونگی ارزیابی آن، لازم است در پایان هر فصل نسبت به ثبت نتایج ارزیابی یادگیری هنرجویان در ستون ملاحظات جداول زیر اقدام نموده و هنرجو را از چگونگی وضعیت پیشرفت تحصیلی خود آگاه نمایید.

نام واحد یادگیری: توسعه شاخص‌های رشد جسمی- حرکتی

ملاحظات	گویه	موارد
	تعیین شاخص‌های رشد جسمی- حرکتی	شایستگی‌های فنی
	پرورش مهارت‌های حرکتی عضلات بزرگ	
	پرورش مهارت‌های حرکتی عضلات کوچک	
	پرورش مهارت‌های هماهنگی عضلات	
	پرورش مهارت‌های حرکتی حفظ تعادل	
	مسئولیت‌پذیری	شایستگی‌های غیر فنی
	انتخاب و به‌کارگیری فناوری مناسب	
	مدیریت مواد و تجهیزات	
	توجهات زیست محیطی	
	رعایت نکات ایمنی در هنگام انجام فعالیت‌ها	ایمنی

نام واحد یادگیری: نظارت بر بهداشت فردی کودک

ملاحظات	گویه	موارد
	کنترل بهداشت فردی	شایستگی‌های فنی
	پایش رشد کودک	
	بررسی پرونده سلامت کودک	
	مسئولیت‌پذیری	شایستگی‌های غیر فنی
	داشتن درک درست از سیستم‌سازمانی	
	یادگیری	
	توجهات زیست محیطی	
	رعایت نکات ایمنی در هنگام انجام فعالیت‌ها	ایمنی

نام واحد یادگیری: کنترل بیماری‌های شایع کودکان

ملاحظات	گویه	موارد
	پیشگیری از بیماری‌های شایع کودکان	شایستگی‌های فنی
	مراقبت از کودک بیمار	
	تهیه گزارش وضعیت بیماری کودک	
	مسئولیت پذیری	شایستگی‌های غیر فنی
	یادگیری	
	توجهات زیست محیطی	
	رعایت نکات ایمنی در هنگام انجام فعالیت‌ها	ایمنی

نام واحد یادگیری: نظارت بر تغذیه سالم کودک

ملاحظات	گویه	موارد
	تهیه و نظارت بر برنامه غذایی کودکان	شایستگی‌های فنی
	کنترل بهداشتی مواد غذایی	
	همکاری با مدیر در نظارت بر طبخ مواد غذایی کودکان	
	مسئولیت پذیری	شایستگی‌های غیر فنی
	یادگیری	
	توجهات زیست محیطی	
	رعایت نکات ایمنی در هنگام انجام فعالیت‌ها	ایمنی

نام واحد یادگیری: انجام کمک‌های اولیه به هنگام بروز حوادث

ملاحظات	گوبه	موارد
	تعیین نوع آسیب دیدگی	شایستگی‌های فنی
	تهیه وسایل مورد نیاز در کمک‌های اولیه	
	ارزیابی وخامت حال مصدوم	
	انجام کمک‌های اولیه	
	حمل و انتقال مصدوم	
	مسئولیت پذیری	شایستگی‌های غیر فنی
	یادگیری	
	انتخاب و به کارگیری فناوری مناسب	
	مدیریت زمان	
	توجهات زیست محیطی	ایمنی
	رعایت نکات ایمنی در هنگام انجام فعالیت‌ها	

منابعی برای یادگیری بیشتر

- ۱ اسلوبیک، جودی و والت آن، هانا - آموزش مهارت‌های زندگی به کمک بازی - ترجمه الهی خوش‌نویس و محمدرضا امیریان - انتشارات رسپینا - کرج ۱۳۸۳
- ۲ اکرز، آدرین و همکاران - ارزیابی برنامه‌ریزی آموزشی و بازپروری کودکان از تولد تا ۵ سالگی - ترجمه فریده ترابی‌میلانی - انتشارات سمت - تهران - ۱۳۸۱
- ۳ انگجی، لیلی و عسگری - غریزه بازی و تأثیر آن در رشد کودک - انتشارات طراحان ایماژه - تهران - ۱۳۸۵
- ۴ آقاعباسی، یدالله - نمایش خلاق، قصه‌گویی و تئاترهای کودکان و نوجوانان - نشر قطره - ۱۳۷۸
- ۵ آلن، ایلین و ماروتز، لاین - روانشناسی رشد (نیمرخ رشد از بارداری تا نوجوانی) - ترجمه اسماعیل سعدی پور و همکاران - انتشارات دیدار - تهران - ۱۳۸۸
- ۶ برک، لورا - روانشناسی رشد - ترجمه یحیی سید محمدی - انتشارات ارسباران - تهران - ۱۳۸۷
- ۷ دیویی، چمبرز - قصه‌گویی و نمایش خلاق - ترجمه ثریا قزل‌ایاغ - انتشارات نشر دانشگاهی - تهران - ۱۳۹۰
- ۸ علی شاهرودی، فروغ - بازی و زندگی - انتشارات رسانش - تهران - ۱۳۸۳
- ۹ قزل‌ایاغ، ثریا - راهنمای بازی‌های ایران - انتشارات دفتر پژوهش‌های فرهنگی - ملی یونسکو در ایران - تهران - ۱۳۷۹
- ۱۰ کرمی‌نوری، رضا و کدیور، پروین - روانشناسی رشد (۱) - انتشارات سمت - تهران - ۱۳۹۳
- ۱۱ ونیتاکول - برنامه آموزش و پرورش در دوره پیش از دبستان - ترجمه فرخنده مفیدی - انتشارات سمت - تهران - ۱۳۹۰

منابع

- ۱ صادق، معصومه و همکاران - سند استاندارد شایستگی حرفه مربی کودک - ناشر سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی - دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش - تهران - ۱۳۹۲
- ۲ صادق، معصومه و همکاران - سند استاندارد ارزشیابی مربی کودک - ناشر سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی - دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش - تهران - ۱۳۹۳
- ۳ صادق، معصومه و همکاران - سند راهنمای برنامه درسی رشته تربیت کودک - ناشر سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی - دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش - تهران - ۱۳۹۴

- ۴ صادق، معصومه وهمکاران - سند راهنمای برنامه درسی درس مراقبت از سلامت کودک - ناشر سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی - دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش - تهران - ۱۳۹۴
- ۵ اکبری ساری، علی و ریاضی، سیده ربابه - ایمنی و کمک‌های نخستین - شرکت چاپ و نشر کتابهای درسی ایران - تهران - ۱۳۹۴
- ۶ امیدوار، نسرین و همکاران - تغذیه و بهداشت مواد غذایی - شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران - تهران - ۱۳۹۴
- ۷ باطبی، عزیزالله و زمانی، احمدرضا - بیماری‌های شایع کودکان - شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران - تهران - ۱۳۹۴
- ۸ تقی‌پور ظهیر، علی - برنامه‌ریزی آموزشی و درسی - انتشارات آگاه - تهران - ۱۳۹۰
- ۹ تقی‌پور ظهیر، علی - مبانی و اصول آموزش و پرورش - انتشارات آگاه - تهران - ۱۳۹۲
- ۱۰ جویس بوس، مارشاول و بورلی شاورز - الگوهای تدریس - ترجمه محمدرضا بهرنگی - انتشارات کمال تربیت با همکاری نشر تابان - تهران - ۱۳۸۹
- ۱۱ زمانی، احمدرضا و باطبی، عزیزالله - بهداشت مادر و کودک - شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران - تهران - ۱۳۹۴
- ۱۲ زمانی، احمدرضا و همکاران - پرورش خلاقیت در کودکان - شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران - تهران - ۱۳۹۴
- ۱۳ سیف، علی اکبر - روش‌های اندازه‌گیری و ارزشیابی آموزشی چاپ ۴۲ - انتشارات دوران - تهران - ۱۳۹۴
- ۱۴ شریفی، فریده - زیست‌شناسی کودکان - شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران - تهران - ۱۳۹۴
- ۱۵ صادقی، رویا - بهداشت فردی و عمومی - شرکت چاپ و نشر کتابهای درسی ایران - تهران - ۱۳۹۴
- ۱۶ علی‌آبادی، خدیجه - مقدمات تکنولوژی آموزشی - انتشارات دانشگاه پیام‌نور - تهران - ۱۳۹۰
- ۱۷ فردانش، هاشم - مبانی نظری و تکنولوژی آموزشی چاپ ۱۲ - انتشارات سمت - تهران - ۱۳۹۱
- ۱۸ لوی، الف - برنامه‌ریزی درسی کلاس - ترجمه فریده مشایخ - انتشارات مدرسه - تهران - ۱۳۹۴
- ۱۹ مجیب، فرشته و همکاران - فعالیت‌های آموزشی پیش‌دبستانی - شرکت چاپ و نشر کتابهای درسی ایران - تهران - ۱۳۹۴
- ۲۰ ملکی، حسن - برنامه‌ریزی درسی (راهنمای عمل) - انتشارات مدرسه - تهران - ۱۳۹۴

